

21 Radical

COTIDIAN INDEPENDENT • SIBIU

Anul II
(CCIL)
Nr. 228
Marți,
22
octombrie
1991
3 lei

CUGETUL ZILEI

„Ideile lui Platon nu sînt nicăieri; sînt acolo unde le găsești. Iar acolo unde le găsești, le găsești mereu cu un rest”.

NOICA

Cartea cea mare a editurii „HUMANITAS”

Multă vreme m-am întrebat, ca atîția alții, care poate fi soluția pentru descurajantele vremuri ce le trăim... Destul de mulți „închid” problema unui destin în România plecînd aiurea. Mai ales tineri. Credeam că Politicul, ca valoare ce infuzează toate palierele umanului, poate prin legi schimba moravuri, mentalități, trezind și demnitatea unei națiuni. La nevoie intervenind chiar „chirurgical”: sînt destule exemple de popoare civilizate prin legislații înțelepte și ferme. S-a dat greș și aici, probabil, nu întimplător. Revoluția noastră, sau ce-o fi fost, într-un fel, ne-a luat prea repede. Francezii au ajuns la 1789 după un secol de iluminism ce a rupt echilibrul instituțiilor în beneficiul unui popor cult. Noi vrem Europa și instituțiile sale, dar pe ce „bază” o revendicăm? Astfel că, pentru o asemenea „plămadă”, reformarea morală a neamului o așteptăm fără răbdare, de la un personaj charismatic, prooroc cu intenții bune, un fel de Iisus Hristos românesc... N-a fost să fie nici așa (cel puțin pînă acum) și atunci trebuie să dăm culturii ce e a culturii. Cu alte cuvinte, pe timp îndelungat, să așteptăm de la ea mai-binele nostru. E CARTEA CEA MARE A EDITURII ȘI LIBRĂRIILOR „HUMANITAS”. Pentru acest moment ele sînt mai mult decît „o piață de desfacere a cărții”. Cine știe, dacă nu cumva viitorul țării nu este aici? Din moment ce ideile lui Platon, deci Adevărul, Binele, Frumosul... și chiar Republica, sînt acolo unde le găsești! Acum le găsim la „HUMANITAS”.

Lucian FILIP

„Am «rezonat eficient» la un proiect generos”

— interviu cu dl. DAN MACOVEI, reprezentant al Editurii „Humanitas” la Sibiu —

R.: Cine se află la originea acestei „isprăvi culturale” — înființarea Librăriei „Humanitas” — atît de onorabilă și de potrivită pentru un oraș ca Sibiu?

D.M.: Inițiativa a aparținut d-lui Gabriel Liiceanu. Noi, cei care la nivel local am îmbrățișat-o; am „rezonat eficient” la generozitatea respectivului proiect.

R.: Care au fost etapele ce au punctat finalizarea sa?

D.M.: Prin februarie 1991 am aflat că dl. Liiceanu era în căutarea unui spațiu potrivit pentru această librărie. Editura „Humanitas” are un potențial pe care nu-l poate desfășura din lipsă de hirtie. La început s-a făcut apel la Centrul de Librării Sibiu, care, inițial plin de solicitudine, ulterior s-a arătat rezervat, invocînd argumente de ordin administrativ... A intervenit probabil (utilizînd cuvintele lui Noica) Mr. Nobody. Ne-a ajutat Inspectoratul de Cultură

Sibiu, mai ales prin dl. Aureliu Dinulescu.

R.: Ce cărți se vor desface la librărie?

D.M.: În primul rînd toate aparițiile „Humanitas” structurate pe domeniile respective. Avem exclusivitate la „Humanitas”.

R.: Ce înseamnă exclusivitate?

D.M.: Există un contract cu Centrul de Librării Sibiu ce rămîne în vigoare pînă la sfîrșitul anului 1991 după care cărțile editurii „Humanitas” se vor desface numai prin librăria noastră, fiind mai convenabil și mai ușor.

R.: Să însemne asta că Centrele de Librării sînt anacronice raportate la potențialul editurilor, nevoia publicului de carte și „piața” subiacentă? Sînt cumva niște pîrghii bune doar pentru o pseudocultură centralizată și dirijată? „Dinozauri” asemănători centrelor economice sau C.U.A. S.C.-urilor?

D.M.: Din multe puncte de vedere sînt o pacoste ce generează o groază de probleme, care, adunate, pot submina o idee nouă: tirajele sînt mici, cărțile întîrzie să apară etc.

R.: Ce „program” va avea librăria? Cum se va integra în peisajul librăriilor din Sibiu?

D.M.: Dorim să fie totodată sală de lectură, bibliotecă, cenaclu sau club... E poate momentul ca noi tinerii să suplinim „lipsa de hulișanism” a lui Gabriel Liiceanu.

(L.F.)

Pentru o Republică a culturii

„Nu pot să iubesc decît o Românie în deltri!”

EMIL CIORAN

O noapte ca oricare alta... tristă, fără sfîrșit, noapte în care ești dispus să ierți și să condamnă în egală măsură, noapte peste care timpul se sparge și fiecare secundă îți cade pe cap, pe creier, îți umple gura și-ți sfișie urechile, cînd somnul este o insulă pe care zadarnic o sperii, zadarnic o chemi să te salveze, în momentul eșuării naufragiații nu bănuiesc că insula se transformă într-un imens ocean... Nu e nimeni care să te cheame sau sînt prea mulți și de fapt, cînd te cheamă prea mulți nu te cheamă nimeni...

Indoielile se sparg, sentințele își pierd claritatea și semeția, în mîntea ta se biblie o rugăciune și un jurămint pe care oricum nu ți-l vei aminti și oricum în noaptea următoare vei compune altul pe notele bizare ale amintirilor, care numai amintiri nu mai sînt așa cum par țesute de o multitudine de pînjenii hidoși în noaptea asta tristă...

O noapte născută împreună de Dumnezeu și de Diavol, dîndu-și înfrînire în inima ta

(continuare în pag. a III-a)

Dan MACOVEI

Inaugurarea oficială a librăriei „Humanitas”

Astăzi, 22 octombrie, ora 12.00, pe strada Nicolae Bălcescu, la nr. 16, se va inaugura librăria „HUMANITAS” din Sibiu cu participarea domnului Gabriel Liiceanu. Cu această ocazie se va lansa ediția de lux a volumului „Îndreptar pătimaș” de Emil Cioran.

Aventura unică

HUMANITAS crede în valorile umaniste; numele Editurii exprimă sintetic această profesiune de credință; sigla Editurii o simbolizează.

HUMANITAS vede în cultură forma elaborată de manifestare a valorilor umaniste,

iar în carte — cel mai potrivit instrument de răspîndire a acestor valori.

În atmosfera tulbură a societății românești posttotalitare, HUMANITAS a pariat pe carte. Cartea nu există însă fără cititori. Ca instituție pro-

ducătoare de cărți, HUMANITAS mizează pe un mare partener anonim: publicul cititor — singurul îndreptățit să-i valideze izbînda sau eșecul. HUMANITAS speră să se angajeze cu marelui său partener într-o aventură unică: evoluția pe tărîmul cărții, înțelegerea ca o evoluție în spațiul libertății.

HUMANITAS înseamnă revenirea cărților din exil: a cărților înferzise, a cărților expulzate, a cărților cenzurate, a cărților arestate în „fonduri speciale”, vreme de decenii.

HUMANITAS aspiră să contribuie la renașterea democrației în societatea românească, aducînd în spațiul public marile idei din care s-au născut societățile lumii moderne.

HUMANITAS dorește să fie editura memoriei regăsite; să aducă în fața noilor generații documente și măsuri esențiale, astfel ca uitarea colectivă să nu se poată așterne peste istoria recentă a societății românești.

HUMANITAS s-a născut și trăiește dintr-un act fundamental de iubire.

LIBERTATE • DEMOCRAȚIE • ADEVĂR
21 Radical
COTIDIAN INDEPENDENT • SIBIU

SOCIETATEA COMERCIALĂ „21 RADICAL” S.R.L. SIBIU
vă stă la dispoziție cu multiplicări de formulare tip, (A4 și A5) la prețuri avantajoase.

Grădinița din satul Nou I Ioan Lupăș la Academia Română

În satul Nou, clădirea fostei primării pare a fi părăsită. Obloanele ferestrelor sînt putrezite, geamurile uși de la intrare sînt sparte, treptele scării sînt șubrede, iar în scocurile streșinilor, pline cu pămînt, cresc buruieni. Totuși, această clădire nu este complet lăsată în paragină. Aici ființează dispensarul, cu intrarea situată în partea din spate a clădirii. Ocolim, urcăm cîteva trepte (acestea sînt în bună stare) și ne aflăm în fața unei uși zăvorîte. „Aici este dispensarul”, ne spun localnicii. „E mai tot timpul închis”. Alături observăm o altă ușă. Din spatele ei se aud voci de copii. E grădinița. Întrăm. E ordine, e frumos, se vede mîna de gospodină. O droaie de prichindei înconjoară o tină drăguță. Printr-o altă ușă, deschisă, se vede cum în cealaltă încăpere, alți prichindei o ascultă cu atenție pe „doamna”. Facem cunoștință cu doamna Sanda Radu, directoarea grădiniței și cu domnișoara Cristina Bâldea, educatoare. Aflăm că prichindeii sînt împărțiți

în două grupe, a cîte 20 de copii. Remarcăm că nu numai copiii sînt bine îngrijiți, ci și încăperile grădiniței. Ni se spune că grădinița a fost zugrăvită anul acesta și că părinții copiilor se străduiesc în fel și chip spre a da o mînă de ajutor la bunul mers al grădiniței și școlii. Ne interesăm dacă s-au primit „ajutoare” din străinătate. Ni se răspunde că au sosit ajutoare în sat, nu și la școală sau grădiniță. Precum se vede, vorba veche: „cel mai bine te ajuți singur”, se adevărește încă o dată. Iar prin grija pentru copii, pentru grădiniță și școală, sătenii din Noul dovedesc cu prisosință că nu se dau bătuți.

Ce speră acești oameni? Că va veni o vreme cînd, măcar copiii lor, vor trăi omenește în satul în care s-au născut. Cîndva (poate atunci cînd copiii care acum sînt la grădiniță vor ajunge oameni în toată firea) într-adevăr satul Noul își va merita numele pe care îl poartă.

Ovidiu TOMULEȚIU

THAT'S JAZZ

De vineri, 18 octombrie a.c., la CLUBUL DE JAZZ „NAE IONESCU”, în noua serie din „ISTORIA JAZZ-ului” s-a ajuns la stilul HARD-BOP. Gabriel Albrecht a prezentat acest stil într-un mod foarte concis și... plastic: „Hard-bop-ul” este caracterizat prin fuziunea, în anii '50, a stilurilor be-bop, cool și swing. Prin ritmurile sale marcante, precise, cu armonii complexe, hard-bop-ul a influențat întreaga muzică modernă, chiar și pe cea simfonică”. Iar ceea ce a urmat a confirmat din plin afirmațiile lui Gabriel Albrecht. Pentru început am ascultat un disc cu ART BLAKEY AND HIS MESSENGERS. Apoi, de pe banda magnetofonului s-au derulat înregistrări cu ART BLAKEY, LEE MORGAN, JOHN COLTRANE, RAY BROWN, BOBBY TIMMONS, CANNONBALL ADDERLEY, SONNY ROLLINS... În ultima „repriză” a seriei (așa cum ne-au obișnuit în ultima vreme conducătorii CLUBULUI DE JAZZ) am urmărit o casetă video. De data aceasta a fost un fragment din concertul susținut de Dizzie Gillespie și „trupa” lui în 1985, la Berlin. Vinerea viitoare, 25 octombrie, de la ora 18,00 (ATENȚIE! se schimbă ora de începere), Mihai Chiorean va prezenta o a doua temă dedicată stilului HARD-BOP.

(O.T.)

TELE-ȘTIFT

ANUNȚ: Documentarul „Revoluția română în direct”, fiind acum la arhivă, urmează să fie vizionat, de nepoții dvs., peste 20 de ani. Pentru a-i pregăti să vizioneze un subiect atât de serios, documentarul „Revoluția liru-liru etc.” a fost înlocuit cu o emisiune avînd aceeași tematică: „Abracadabra”.

(M.A.M.)

Se întimplă ca anul acesta să adune laolaltă mai multe aniversări — unele fericite, altele de tristă aducere-aminte — între care notăm: 175 de ani de la nașterea lui Andrei Mureșanu — autorul nemuritorului imn „Deșteaptă-te române”; 125 de ani de la nașterea „poetului țărănimii”, George Coșbuc; 100 de ani de la nașterea lui Aron Cotruș — născut pe plaiuri sibiene; dar și 130 de ani de la crearea „Asociațiunii Transilvane pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român” — „ASTRA” (1861); 125 de ani de la crearea Academiei Române (1866) sau 75 de ani de la intrarea României în războiul care avea să se sfîrșească, pe lîngă nenumăratele jertfe de sînge, și cu împlinirea visului de veacuri al tuturor românilor: întregirea neamului, la 1 Decembrie 1918.

Evenimentele acestea s-au interferat și în timp, suprapunîndu-se fericit, prin personalitatea unor oameni de seamă, care au dat strălucire atât Asociațiunii cît și Academiei.

Dintre aceștia, ne vom opri în rîndurile de față, asupra istoricului Ioan Lupăș, de la a

cărui primire ca membru titular al Academiei Române, se împlinesc 75 de ani, evenimentul petrecîndu-se în mai 1916, în locul canonicului blăjean Ioan Micu Moldovan, și el fost președinte al „ASTREI”.

Presă din Ardeal: Transilvania, Foaia Poporului, Telegraful Român, Unirea din Blaj, dar mai ales Gazeta Transilvaniei, de la Brașov, consemnează cu unanimă satisfacție această alegere (au mai fost, tot atunci, aleși, dintre ardeleni: poetul George Coșbuc titular, istoricul Silviu Dragomir — membru corespondent, arhimandritul Ilarion Pușcariu — membru de onoare, iar Victor Păcală a fost premiat pentru monografia Rășinariilor. Propus pentru primire a fost și Oct. Tăslăuanu, pentru lucrarea „Trei luni pe cîmpul de război”).

Iată ce consemnează Gazeta Transilvaniei, din 29 mai/11 iunie s.n., 1916: „Știrea despre primirea în sînul membrilor activi ai Academiei Române a valorosului protopop al

(Continuare în pag. a. IV-a)

Nicolae GASTONE

O comemorare de simțămînt și suflet

Vineri, 18 octombrie a.c., la ora 10,00, într-un centru străvechi al Ardealului, Maierii Sibiului, suflarea românească s-a întîlnit cu credința, virtuțile, demnitățile și tradiția, la biserica din str. Lungă nr. 27, unde s-a sărbătorit bicentena-

rul acestui lăcaș de cult cu hramul „Sf. Evanghelist Luca”, eveniment încheiat cu hirotonisirea în diacon a doctorandului Corneliu ERNEANU.

Slujba de binecuvîntare a sfîntului lăcaș, în mare parte restaurat, a fost făcută de că-

tre un sobor impresionant de preoți și diaconi, avîndu-l în frunte pe Î.P.S. Mitropolit al Ardealului, dr. Antonie Plămădeală. La sfînta liturghie, au participat ca invitați din orașul Sibiu, prof. dr. Cornel Lungu, șeful secției de istorie a Muzeului Brukenthal și dr. Mihai Sofronie, cercetător științific la Muzeul de Istorie, ca și reprezentanți ai presei locale și centrale, inclusiv ai televiziunii din Chișinău.

Asistența deosebit de numeroasă a urmărit cu sufletul la gură predica rostită de Întîi-Stătătorul Bisericii Ardelene, care a expus succint tradiția de veacuri întru credința a poporului nostru. Ceremonia religioasă s-a încheiat cu oficierea unui parastas în memoria ctitorilor bisericii „Sf. Evanghelist Luca”, episcopilor Gheodeon Nichitici (ctitor donator) și Gherasim Adamovici (ctitor executor) ca și a tuturor preoților adormiți întru Domnul. Numele actual al parohiei este „Sibiu—inferior” (Maierii Sibiului). Printre preoții slujitori s-au remarcat Prea Cucernicul Dr. Ioan Chioaru ca și preoții parohii: Moisiu Liviu, Bircuș Tudor, Bar Romulus și Bunea Victor.

Vechiul dicton latin „Picătura străpunge piatra nu prin putere ci prin aceea că ea cade des” ne-a confirmat o dată în plus faptul că, într-o comunitate sănătoasă, lipsită de prejudecăți, forța cuvîntului și a spiritului poate aduce întotdeauna alinare și bucurie.

Text și foto: Iulian PREDA

ASTRA — 130 de ani

PROGRAMUL
MANIFESTĂRIILOR —
MĂRȚI, 22 OCTOMBRIE

— ora 10,00, Teatrul de păpuși — concurs „COPII SĂNĂTOȘI” (1—3 ani) — Spectacol de teatru pentru copii;

— ora 12,00, F.U.A.P. Sibiu — expoziție personală „EUGEN DORNESCU”;

— ora 13,00, Muzeul de Istorie Sibiu — Expoziție specială „ASTRA”;

— ora 17,00, Asociația medicală Română, Filiala Sibiu — Expoziție de pictură „BUCURIA CULORILOR”, expunz Monica Gastone și Marnela Laslea.

• In cele 18 luni care au trecut de la înființarea sa — la 1 februarie 1990 —, Editura HUMANITAS a publicat aproape 60 de titluri (din care 19 traduceri) și aproximativ 3 milioane de exemplare; multe sînt în prezent epuizate (cel puțin în București; în ce privește provincia, nu deținem informații precise). Din acestea:

— 18 titluri au apărut în tiraje de pînă la 20 000 de exemplare (din care, de pildă, C. Noica — JURNAL DE IDEI este epuizat)

— 11 titluri — în tiraje de 20 000 pînă la 50 000 de exemplare (din care, de pildă, P. Goma — CULORILE CURCUBEULUI '77 este epuizat);

— 22 de titluri — în tiraje de 50 000 pînă la 100 000 de exemplare (din care, de exemplu, V. Frunză — ISTORIA

Bilanț — „Humanitas”

STALINISMULUI ÎN ROMANIA sau E. Cioran — PE CULMILE DISPERĂRII ȘI SCHIMBAREA LA FAȚA A ROMÂNIEI sînt epuizate);

— 6 titluri — în tiraje de 100 000 de exemplare și peste (din care P. Goma — GHERLA, V. Ierunca — FENOMENUL PITEȘTI, C. Noica — RUGĂȚI-VĂ PENTRU FRATELE ALEXANDRU și JURNAL FILOZOFIC sînt epuizate; acestea sînt, de altfel, best-sellers-urile absolute ale primelor luni de activitate a Editurii HUMANITAS).

• Pînă la sfîrșitul anului 1991, HUMANITAS anunță publicarea a încă 47 de titluri, din care trei retipări. Capacitatea reală de producție de

carte a editurii este însă de cca. 150 titluri pe an.

• La 13 iulie 1991 s-a inaugurat Librăria HUMANITAS și a fost înființată Fundația HUMANITAS. Au participat cca. 300 de persoane printre care personalități marcante ale vieții culturale și politice românești și reprezentanți ai ambasadelor. Ambele evenimente au fost comentate pe larg de mass-media.

• La inaugurarea Librăriei, au fost oferite publicului bucureștean 28 de titluri HUMANITAS. În primele 10 zile, din aceste titluri s-au vîndut în medie pe zi (sau mai exact, în 5 ore) 650 de volume. Unul dintre ele pus pentru prima oară în vînzare cu

prilejul inaugurării Librăriei a fost CONVORBIRI CU MIHAI I AL ROMÂNIEI, carte alcătuită de Mircea Ciobanu. În același interval de timp, din acest titlu s-au vîndut în medie pe zi 200 exemplare (cu un maximum de 350 de volume în prima zi) și rata de vînzare pare să se mențină în continuare la același nivel. Este deocamdată, best-seller-ul Editurii în anul acesta.

• Pe lângă titlurile Editurii, la Librăria HUMANITAS s-a pus în vînzare primul lot din cele 8000 de volume de carte franceză din cadrul programului Page à Page.

• La 9 iunie 1991, HUMANITAS a primit la Cluj, cu ocazia primului Salon național de carte și publicații culturale, premiul „Editura anului”.

Pentru o Republică a culturii

(urmăre din pag. 1)

și alungind de acolo toate gîndurile, privirile, iubirile crescute din soare, adunate cu grijă și cu lacrimi la lumina zilei, frămîntate cu dragoste de închipuirea care le-a hrănit și le-a sedus, credeai, pentru o viață...

O noapte care nu așteaptă nimic, nu speră nimic, nu crede în nimic, nu mîngie și nici nu insultă pe nimeni, o noapte total indiferentă, deși nici indiferentă nu e, o noapte în care nu se întîmplă nimic, cu toate că diminețile sînt tot mai grele, o noapte care nu tremură, nici nu stă nemîșcată, noapte fără lumină, fără intineric și, mai ales, fără remușcări, o noapte care nu-ți spune nimic, nici nu aude ceva de la tine, o noapte infernală și spectacol și tăcere, o noapte care poate însemna orice, chiar și, nu în ultimul rînd, un început...

Noaptea comunismului...

Varianta culturală...

Generația mea trăiește astăzi *nematrăitul*. Un imposibil plămădit de larva comunistă, calcifiat și amorf, devine dulce realitate. Iluziile s-au apropiat înfricoșător de mult de platforma mentală cu care ne-am asfixiat creierul și iată-ne visînd... Meditația devine o formă de respirație. Reînvățăm să trăim bucuria pe care o numim cultură.

A trăi cultural implică în mod categoric aceste valori pe care noaptea comunismului le-a șters sau le-a acoperit cu o grimasă ideologică de care valorile naivității culturale se spargeau, unele rîcoșeuri străbătînd pînă azi capitalele culturale europene.

Dar asta s-a mai spus...

Șansa pe care o avem acum... NU! Altceva...

Sînt cîteva comandamente culturale urgente, care nu implică nici un fel de evaziune metaforică: 3, 4-limbi străine, cîteva zeci de cărți ce trebuie introduse organic în conștiința noastră și asumarea imensei răspunderi a *faptei culturale*.

O asemenea faptă culturală ni se pare a fi Editura Humanitas împreună cu rețeaua sa de librării. La umbră, și nu este sentimentalism, se află oamenii unei baze culturale ce ne-ar putea arunca într-un delir visat de peste cincizeci de ani. Să-i dăm șansa de a exista!

„Dacă Dumnezeu nu ar exista, atunci ar trebui inventat”

... sînt cuvintele lui Voltaire, preluate de către I.P.S. Arhiepiscop și Mitropolit al Ardealului, dr. Antonie PLĂMĂDEALĂ, cu prilejul slujbei arhierestice de sfințire și binecuvîntare a pietrei fundamentale a viitoarei biserici cu hramul „Buna Vestire”, ce se va construi în cartierul Gura Cîmpului din Mediaș, despre care am mai amintit chiar într-unul dintre numerele trecute ale cotidianului nostru.

Așadar, duminică, 20 oct. 1991, în prezența unei numeroase asistențe ca și a unor oficialități civile și militare din municipiul Mediaș (senator, primar etc.) s-a dat citire hrîsovului cu nr. 3285, emis de către Mitropolia Ardealului, în fapt... actul de naștere al viitorului lăcaș de cult care, semnificativ, se va numi chiar... EVANGHELIA (= Buna Vestire). În continuare, un sobor de preoți în frunte cu I.P.S., au procedat la așezarea moaștelor și la stropirea cu agheasmă a pietrei de temelie a acestei biserici, ce a avut la origine un minuțios studiu de rețea, la nivel confesional.

După ce parohul bisericii, pr. Grigore GIDEA, s-a referit pe scurt la semnificația acestui eveniment, „un balsam pentru cei care au umplut pînă la refuz spațiul afectat viitoarei construcții”, i s-a dat cuvîntul I.P.S. Mitropolit al Ardealului, om de o rară erudiție care pur și simplu a captivat pe cei peste 500 de credincioși prezenți la acest moment solemn: „După ce cu puțin timp în urmă a fost sfințit locul unei alte biserici din Mediaș, în cartierul Vitrometan, iată că astăzi, cu voia și ajutorul lui Dumnezeu am săvîrșit o nouă asemenea lucrare. Ii zidim

Atotputernicului biserici pentru a ne putea întîlni împreună în ele și a înălța cereri, osanale și rugăciuni Mintuito-rului. Poporul român a fost dintotdeauna bun creștin. Cea mai concludentă dovadă este dată de faptul că, toate națiile din jurul nostru s-au botezat în jurul anului 1000, în timp ce strămoșii noștri, dacii, erau deja creștini de un mileniu. Sfinții Apostoli Andrei și Pavel au fost primii care au propovăduit pe pămînturile noastre tainele sfînte ale bisericii, ce aveau să fie grefate cu ușurință pe credința dacilor aborigeni care credeau la vremea respectivă într-un singur Dumnezeu, Zamolxe. Referindu-mă strict la Transilvania, numeroasele inscripții în piatră ne demonstrează continuitatea de veacuri a poporului român pe aceste locuri, semnele creștine (crucea și peștele) fiind nelipsite. Poate că puțin sînt cei care știu că peștele (din grecescul „ikthys”) este un semn „divin” ce se traduce prin: Iisus Hristos Mintuito-rul, Fiul lui Dumnezeu! Prin credință afirmăm, confirmăm și acceptăm legea morală a lui Dumnezeu, al cărei conținut este distincția dintre bine și rău. Căci cine nu are lege are fărădelege. Rolul bisericii este acela de împăcare cu Dumnezeu, prin spovedanie, cuminăcare, cerere. Ca atare, religia ar trebui să fie cit mai rapid introdusă ca materie de studiu, în programa analitică din școli.”

Opinez că acest expozeu plin de har și vervă arhierască a convins asistența că niciodată nu e prea tîrziu să ne întoarcem la Dumnezeu și să ne mărturisim credința...

Ion GIRNOD

Librăria Mihai Eminescu este pentru sibieni — și nu numai — unul dintre prestigioasele repere culturale ale urbei.

Foto: Iulian PREDA

Din aparițiile editoriale HUMANITAS

Octombrie 1991

- Grigore Lăcusteanu — „Amintirile colonelului Lăcusteanu”, Ediție îngrijită de Stelian Neagoe, 256 pagini, 160 lei.
- Eugen Ionescu — „Război cu toată lumea” (vol. I), Ediție îngrijită de Mariana Vartic, 368 pagini, 200 lei.
- Nicolae Iorga — „Istoria românilor în chipuri și icoane”, 480 pagini, 275 lei.
- Friedrich Nietzsche — „Dincolo de bine și rău”, traducere din limba germană de Francisc Grünberg, 208 pagini, 200 lei.
- Alexandr Iakovlev — „Ce vrem să facem din Uniunea Sovietică”, traducere din franceză de Anca Manolescu, 144 pagini, 150 lei.
- Doina Cornea — „Libertate?”, 128 pagini, 130 lei.
- Mircea Eliade — „Alchimia asiatică”, 176 pagini, 120 lei.
- Ihor Lemnij — „Gest și obiect”, 348 pagini, 185 lei.
- Emil Cioran — „Tratat de descompunere”, traducere din franceză de Irina Mavrodin, 208 pagini, 130 lei.

Noiembrie 1991

- H. Meynaud și D. Duclos — „Sondajele de opinie”, traducere din franceză de Valeriu Mihăilă, 192 pagini, 120 lei.
- Henryk Kurta — „Operațiunea Grom”, traducere din franceză de Hermina Angelescu, 208 pagini, 180 lei.
- Mircea Eliade — „Sacru și profanul”, traducere din franceză de Rodica Chira.
- Bernard Guérin — „Economia neoclasică”, traducere

- din franceză de Doina Ne-gruș, 216 pagini, 130 lei.
- Anița Nandriș Cudla — „20 de ani în Siberia”, 152 pagini, 130 lei.
- Rudolf Steiner — „Creștinismul ca fapt mistic”, traducere din germană de Radu Pietraru, 160 pagini, 115 lei.
- Emil Cioran — „Silogisme amărăciunii”, traducere din franceză de Nicolae Bărna, 176 pagini, 120 lei.

Cursul de deschidere a Societății „Andrei Șaguna”

Miercuri, 23 octombrie 1991, orele 17,00, în sala nr. 16 (C2) de la primul etaj al Casei de Cultură a Tineretului și studenților, FUNDATIA PENTRU TINERET SIBIU organizează deschiderea seminarului de filosofie din cadrul Societății de metafizică „Andrei Șaguna”.

Cursul de deschidere va cuprinde prezentarea principalelor curente de gîndire din metafizică și descrierea formelor fundamentale ale filosofiei universale. Vor fi deasemenea prezentate elementele ce intră în componența oricărui curs complet de metafizică:

1. Paradigmele (modelele) metafizicii (Aristotel, Leibniz, Toma din Aquino).
2. Principiile filosofiei (Descartes).
3. Interpretarea metafizicii în lucrările kantiene ce urmează „Critica rațiunii pure”.
4. Știința metafizicii la A.N. Whitehead, M. Heidegger, N. Hartmann.
5. Marile sisteme categoriale, a) sensul ideii de CATEGORIE; b) cum se organizează o schemă categorială (despre sistemul categoriilor, sau arhitectonica principiilor); c) care sînt deducțiile, care sînt modurile de justificare a categoriilor.
6. Marile argumente filosofice: a) argumentul ontologic;

- b) argumentul fizico-teleologic;
 - c) argumentul cosmologic;
 - d) argumentul transcendențial.
- Acest punct va cuprinde și semnificația dată de metafizicieni argumentelor mai sus menționate.

7. Superîntrebarea metafizicii: „De ce există mai degrabă ceva decît nimic?”

După seminarul de filosofie, membrii Societății „Andrei Șaguna” vor participa la discuțiile Colegiului de redacție a revistei FUNDATIEI PENTRU TINERET SIBIU.

Mihai MARINICĂ

Toți tinerii care au propuneri pentru desfășurarea de activități pentru tineret sînt așteptați la sediul Fundației pentru Tineret Sibiu, str. Mitropoliei nr. 30, sala 15, zilnic între orele 8,00—17,00.

Organizațiile de tineret legal constituite la nivel județean sînt invitate la sediul Fundației pentru Tineret Sibiu, pentru a participa la Consiliul de administrație, la deciziile ce se vor lua în privința destinației fondurilor patrimoniale ale fostului UTC.

Informații: zilnic între orele 8,00—17,00 la sediul Fundației, str. Mitropoliei nr. 30, telefon 1 31 09.

Mica publicitate

PIERDERI

● Pierdut legitimație de serviciu, eliberată de „Libertatea” Sibiu, pe numele Barb-Constantin. O declar nulă. (5133)

● Pierdut legitimație de serviciu, eliberată de într. „13 Decembrie” Sibiu, pe numele Gherghel Pompiliu. O declar nulă. (5134)

● Pierdut B.I., eliberat de Poliția Avrig, pe numele CANDOI PAUL. Il declar nul. (5146)

VÎNZĂRI-CUMPARĂRI

Vind apartament liber — 4 camere, bucatărie, pivniță, confort I, str. Birsei nr. 5, bloc 38, ap. 22, sc. B, et. III, cartier Ștrand, între orele 7—13, fam. Crăciun Dumitru. (5136)

● Cumpăr semicursă nouă, 20 m lambriuri. Vind verighete aur — 2000 lei gramul. Telefon 8 07 08. (5145)

ÎNGHIRIERI

Caut pentru închiriat spațiu comercial. Telefon 924/2 95 31. (5112)

SCHIMB DE LOCUINȚĂ

Schimb apartament proprietate personală 2 camere cu apartament 3, 4 camere. Ofer 4—500 000 lei. Telefon 2 95 31. (5122)

DIVERSE

● SOCIETATE COMERCIALĂ, caută spațiu comercial liber sau amenajabil. Telefon 1 22 52. (5143)

● Transport 3 persoane în Germania, în data de 23.10.1991. Telefon 4 24 88. (5142)

● Inginer autorizat, execută la domiciliul clientului adaptare sonor la televizoare color străine. Nu repar. Telefon 3 31 26. (5141)

Societatea Comercială „HERMES” — organizează cursuri intensive de engleză și germană conform programului afișat la Școala Generală nr. 6, str. N. Iorga nr. 56.

În fiecare sâmbătă, între orele 9—11, se organizează la Școala Generală nr. 6, str. N. Iorga — pregătirea elevilor la MATEMATICA pentru treapta I-a. Prof. Mărcuț Ioana. Costul 75 lei/oră. (5139)

FUNDAȚIA FILOAMERICANĂ „REPUBLICAN CONNECTION” oferă gratuit cursuri de limba engleză, franceză, germană, italiană, maghiară, meditații la matematică și fizică orice nivel, audiții rock, disco, Rap, cursuri de dans, orice stil. Telefon 7 41 43. (5140)

TURSIB R. A.

organizează concurs în data de 28.10.1991

pentru ocuparea postului de:

— șef birou financiar-contabilitate.

Informații suplimentare la biroul PISA telefon 2 61 00 interior 21 sau 10. (274)

Ioan Lupaș la Academia Română

(urmare din pag. a II-a)

Săliștei, Dr. Ioan Lupaș a produs, desigur, în toate cercurile românești de la noi cea mai sinceră bucurie, iar Foaia Poporului nr. 35 din același an, notează: „Vestim cu deosebită bucurie știrea că protopopul Săliștei, dl. Dr. I. Lupaș, mult lăudatul nostru istoric, a fost ales membru ordinar al Academiei Române, în locul devenit vacant prin moartea canonicului Ioan Micu Moldovan...”

Redacția Foii Poporului, împreună cu toți cetitorii și sprinjitorii noștri, dorește d-lui protopop... mulți și mănoși ani pentru ca să poată lucra cu aceeași dragoste și însuflețire, ca și pînă acum în ogorul înțelenit al neamului nostru”.

Și dacă gazetele timpului înserează și câteva date biografice despre Ioan Lupaș, o facem și noi, acum, la ceas de cinstită aducere aminte:

S-a născut la 9 august 1880, la Săliștea Sibiului, dintr-o familie de țărani. Aici, în satul natal, urmează primii ani de școală, după care se înscrie la „Gimnaziul regal” din Sibiu, unde îl are coleg pe Octavian Goga. În clasa a VIII-a se transferă la Brașov (tot împreună cu Octavian Goga), avînd ca dascăli, printre alții, pe V. Onițiu, V. Goldiș, Iosif Blaga. Studiile universitare la urmează la Budapesta, în specialitatea istorie și limba latină. Obține doctoratul în 1904, cu teza: „Biserica ortodoxă din Transilvania și unirea religioasă în cursul veacului al XVIII-lea”. Continuă studiile cu un stagiul de specializare la Universitatea din Viena (il are

ca dascăl pe Adolf Harnack) și cu o călătorie de studii în Italia (tot împreună cu Octavian Goga!).

Începe activitatea publicistică încă în 1901, în Tribuna de la Sibiu și la Telegraful Român, pentru ca, în 1902 să se afle în grupul întemeietorilor „Luceafărului”. Continuă asiduă colaborarea la diverse periodice (peste 80) atât din țară cât și din străinătate, între care: Academie Roumanie, Dacoromania, Revue Transylvanie, Biserica ortodoxă Română, Familia, Foaia Poporului, Gazeta Transilvaniei, Tara Noastră, Viața Românească, Nădejdea (Vârșet), Prudy (Bratislava), Jahrbücher für die Geschichte Ostentropas (Berlin), America — România (Cleveland) și eh iar întemeiază și conduce — singur sau în colaborare — Anuarul Institutului de Istorie Națională — Cluj, Biblioteca Institutului de Istorie Națională — Cluj și Biblioteca Istorică „Astra”.

În 1905 este numit profesor la Seminarul „Andreian” din Sibiu, deși nu era cleric, inaugurîndu-și cursul de Istoria Bisericii Române, cu tema: „Despre originea românilor”. În această perioadă, Ioan Lupaș devine și profesor... și student, pentru că urmează și cursurile facultății de teologie.

În 1909 este numit protopop de Săliște, înălăturarea de la catedră datorîndu-se articolului „Toate plugurile umblă”, publicat în revista „Tara noastră” (1908) și pentru care este încheis la închisoarea din Seghedin.

În închisoare începe redactarea monografiei „Andrei Șaguna” premiată de Academie în 1910.

Este ales, în 1914, membru corespondent al Academiei Române, la propunerea lui I. Bogdan, care îl apreciază: „dl. Lupaș e privit astăzi de românii din Ungaria ca unul din cei mai buni istorici ai lor, ca istoriograful lor „per excelențiam”, iar Nicolae Iorga afirmă că Lupaș este „cel mai bun istoric din tinăra generație ardeleană”.

După război, face parte din prima „echipă” de profesori de la Universitatea Daciei Superioare din Cluj.

În cadrul ASTREI, Ioan Lupaș depune rodnică activitate, atât ca membru în Comitetul Central cât și ca președinte al Secțiunii istorice. Devine, totodată, și președinte al Secțiunii Istorică a Academiei.

Istoricul sibian este activ și pe plan bisericesc, ca membru al Congresului Național Bisericesc, al celui mitropolitan de la Sibiu sau eparhial de la Cluj, precum și pe plan social-politic, fiind membru în Marele Sfat, care a hotărît unirea din 1918, apoi secretar general al Resortului Cultelor și Instrucțiunii Publice în Guvernul Provizoriu al Transilvaniei; deputat de Săliște în primul Parlament al României Mari (este reales de trei ori în cameră) și de două ori ministru: al Sănătății și Ocrotirilor Sociale și al Cultelor și Artelor.

Am notat aceste câteva date din viața și activitatea marelui istoric sibian — academician și astrict deopotrivă — pentru a cinsti, prin complexa sa personalitate, cele două mari instituții de cultură națională, a căror aniversare o sărbătorim în acest an.

Sport... Sport...

BASCHEȚ — Divizia A

Balanța C.S.U. Sibiu—Rapid București 123—70 (58—30)

Pe parcursul întregii partide, spectatorii prezenți în număr mare în sala CSS nu și-au pus nici o clipă problema învinsului, numai a proporției scorului. Pentru că sibienii au dat recital, jucînd de o manieră care a încîntat. Oaspeții au fost depășiți la toate capitolele, neavînd decît un singur gînd: să fragmenteze jocul și să reducă pe cît posibil diferența pe tabela de marcaj.

HANDBAL — Divizia B

Dublă întîlnire în Sala Armatei, cu sportivele din Făgăraș. În partida vedetă:

„La fluierul final”

G.S.M. Independența Cedonia Sibiu — Nitramonia Făgăraș 26—25 (15—11).

„Din nimic nu poți face mare lucru” spunea la sfîrșitul partidei Lucică Albu, și avea mare dreptate. Elevele sale aveau să încline balanța victoriei de partea lor, abia în ultima secundă a meciului.

FOTBAL — Divizia B

U.M. Timișoara — Gaz Metan Mediaș 2—2

Medieșenii au spart gheața, luînd un punct mare la Timișoara și așteptînd intermediera de miercuri cu Jiul IELIF Craiova.

Șoimii I.P.A. Sibiu—Unirea Alba Iulia 2—1 (1—1)

Un proverb românesc spune: „La pomul lăudat să nu te duci cu sacul”, vorbe ce aveau să se adverească după aspectul jocului din teren. Nici du-

pă deschiderea scorului de către oaspeți n-am avut frică, pentru că în jocul liderului era ceva care ne alunga panica. Indiferent ce scuze se vehiculează privind replica palidă a echipei din Alba Iulia, afirm cu tărie, că meritul principal al obținerii victoriei aparține elevilor lui Marin Radu, care prin tot ce au făcut în teren au dorit-o din tot sufletul. Unirea Alba Iulia n-a prea arătat mare lucru, mai mult s-a zdrobit galeria ei, care în anumite momente de încurajare a depășit bunul simț.

★

Divizia A și-a reluat activitatea cu două partide în devans, (victoria găzarilor a răsturnat multe pronosticuri). La Sibiu s-a jucat:

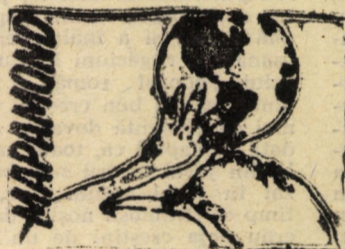
F.C. Inter Sibiu—Politehnica Timișoara 1—0 (0—0)

Nimeni nu-și închipuia că meciul va fi ușor. Interștii au alertat 85 de minute după o victorie care să le dea speranțe, și să-i îndepărteze de zona minată a clasamentului.

Minutele se scurgeau și spectrul unui meci egal se profila tot mai mult. Dar a venit cea încurajare din tribune, care s-a transmis băieților noștri, trezindu-i și purtîndu-i spre victorie.

„Este un balon de oxigen pentru ei” spune domnul Coidum. „N-am făcut însă cît trebuia, dar este ceva”.

Antrenorii Ștefan Coidum și Jean Gavrilă au folosit formația: Redl, Cotoră, Cioroianu, Stănescu, Glavan, Lazăr, Burchel, Jurcă, (Zotîncă). Năstase (Majearu), Vășli, Laurențiu. Marcel BALOMIR

PEOIAIA CARE A OPRIT RAZBOIUL. VUKOVAR 20.10. Bucuitorii „Stalingradului iugoslav”, Vukovar, au întîmpinat duminică, plîngînd, mult așteptatul convoi cu ajutoare umanitare europene, sosit după un mare ocol al cîmpurilor de mine. Puține clădiri mai stau în picioare după bombardamentele intermitente ale armatei federale. În oraș nu mai sînt surse de apă și de electricitate. 400 de răniți așteaptă să fie evacuați din acest infern. Răniții sînt și două asistente medicale, din convoiul sosit, din cauză că au nimerit într-un cîmp de mine.

Sîmbătă, la ora 12 (GMT), respectiv 14 (ora Bucureștiului) a intrat în vigoare al 10-lea acord de armistițiu iugoslav. O acalmie neobișnuită s-a așternut în noaptea de sîmbătă spre duminică. În dimineața zilei de duminică, s-a constatat că nu armistițiu era motivul acestei pauze, ci ploaia torențială.

Două hoteluri din apropierea Dubrovnikului, au fost

bombardate de armată. Lupte se dau și pentru ocuparea soselei de pe malul Adriaticii, de către forțele federale.

SĂPTĂMÎNA ÎMPĂCĂRIEOR — IERUSALIM — Misiunea aproape imposibilă, a lui Baker de a reuni într-o conferință la aceeași masă, a Israelului și țărilor arabe a reușit după 8 luni de eforturi, în 8 călătorii. După întîlnirea de vineri după amiază la Ierusalim, cei doi miniștri de externe, american și sovietic au anunțat că la 30 octombrie a.e., va avea loc la Madrid în impunătorul Palat Regal, mult așteptata Conferință de pace.

Israelul a aprobat cu 17 voturi pentru și 3 contra (între care Ariel Sharom — ministrul locuințelor) participarea la conferință. Din locuința sa, din Ierusalimul de est, palestinianul Faisal Hussein, a felicitat hotărîrea cabinetului israelian, dar a refuzat să comunice Hsta celor 14 palestinieni ce vor compune delegația comună cu cea iordaniană.

Sîmbătă, la Damasc, a avut loc o întîlnire de împăcare între OEP și Siria. În urmă cu 8 ani, Y. Arafat era alungat din Damasc. Conflictul îndelungat a fost uitaț, după întrevvedereea Arafat—Assad.

Rubrică de Emil PORIME

Redactor șef: TRAIAN SUCIU